

## הודעה על מיזוג חברות

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 21(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, אני מודיע על -

(1) הסכמתי לאישור המיזוגים כלהלן:

מס' מיזוג	שמות החברות המתמזגות	העיסוק העיקרי של החברות המתמזגות
8702	שיכון ובינוי בע"מ אלקטרה אורתם - אגירה שאובה גלובע פי אס פי השקעות בע"מ אורתם סהר הנרסה בע"מ אורתם סהר ייזום פרויקטים בע"מ	נדל"ן ותשתיות קבלן הקמה לתחנת כוח בטכנולוגיית אגירה שאובה ייצור חשמל בטכנולוגיית אגירה שאובה נדל"ן ותשתיות חברת אחזקות
8820	יוזמה גליל אחזקות (1982) בע"מ צמח מפעלים אזוריים עמק הירדן בע"מ עמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ עמק הירדן - חברה לתובלה בע"מ (בהקמה)	הובלה יבשתית מסוגים שונים, ייצור חומרי נפץ וייבוא וייצוא אבזרי אוורור מתן שירותי ניהול לתאגידים באזור צמח, ופעילות נדל"ן הובלה יבשתית מסוגים שונים הקמה לטובת המיזוג
8870	מרכז הפורמייקה אברבך בע"מ א.פ. פורמייקה סנטר (1998) בע"מ	ייבוא, ייצור ושיווק מוצרי עץ ומוצרי לוואי מעץ ומימון לפרויקטים למגורים במסגרת תמ"א 38 ייבוא, ייצור ושיווק מוצרי עץ ומוצרי לוואי מעץ ושיווק דלתות
8875	קפה אספרסו איטליה בע"מ טל ערן (משעל) בע"מ אקווה טל גרופ בע"מ	ייבוא שיווק והפצה של מכונות קפה חברה חדשה בלא פעילות פתרונות למים מסוננים לרבות מיתקני מויגת מים מסוננים
8883	גרפיטי שיווק ציור משרדי ונייר בע"מ קלף הובירן בע"מ	מכירה, שיווק והפצה של צורכי משרד מכירה, שיווק והפצה של צורכי משרד
8888	ס.י. אבן יזמות בע"מ אאורה השקעות בע"מ	יזמות בנייה למגורים ונדל"ן מניב יזמות בנייה למגורים בארץ ובחול ובנדל"ן מניב בחול
8892	אסקו. לינק בע"מ תבונה תעשיות תוכנה בע"מ	שירותי מחשוב במיקור חוץ שירותי מחשוב במיקור חוץ, פיתוח אתרי אינטרנט, הנצחה ומורשת, מערכות מידע

(2) התנגדותי למיזוג כלהלן:

מס' מיזוג	שמות החברות המתמזגות	העיסוק העיקרי של החברות המתמזגות
8754	אלקטרה בע"מ (להלן - אלקטרה) דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ	קבלנות אלקטרו-מכנית קבלנות אלקטרו-מכנית

המרשם של מיזוגי החברות פתוח לעיון הציבור במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות ובאתר האינטרנט של הרשות: [www.antitrust.gov.il](http://www.antitrust.gov.il).

ט"ו באייר התשע"ב (7 במאי 2012)

(חמ 2156-3)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

1 ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.



## سلطة القيود التجارية

### إعلان حول دمج شركات

### بموجب قانون القيود التجارية لسنة 1988

بموجب بند 21 (ب) من قانون القيود التجارية، لسنة 1988 أعلن

أ. موافقتي على تصديق الدمج كما يلي :

رقم الدمج	أسماء للشركات المندمجة مع بعضها	العمل الأساسي للشركات المندمجة مع بعض
8702	شيكون وبيئوي م.ض الكترا اورت-م- تخزين ضخ جابورع في اس في استثمارات م.ض اورتم ساهر هندسة م.ض اورتم ساهر مبادرة مشاريع م.ض	عقارات وبنى تحتية مقاول اقامة محطة قوة بتقنية تخزين الضخ انتاج كهرباء بتقنية تخزين ضخ عقارات وبنى تحتية شركة صيانة
8820	يوزمات جليل احزكوت (1982) م.ض تسميح مفعالم ازوريم عيمك هيردين م.ض عيمك هيردين جمعية اشتراكية تعاونية لرافق العمال للنقل م.ض عيمك هيردين - شركة للنقل م.ض (بالاقامة)	نقل على اليابسة بانواع مختلفة، انتاج مواد متفجرة واستيراد وتصدير معدات تكيف تقديم خدمات ادارة للجمعيات في منطقة تسيمنج، وفعاليات عقارات نقل على اليابسة بانواع مختلفة اقيمت لصالح التكيف
8870	مركز الفورمايكا ابريوخ م.ض أ.ف. فورمايكا سنتر (1998) م.ض	استيراد، انتاج وتسويق منتجات خشبية ومنتجات مرافقة من الخشب وتمويل مشاريع للسكن باطارات م 381 استيراد، انتاج وتسويق منتجات خشبية ومنتجات مرافقة من الخشب وتسويق ابواب
8875	كافي اسبرسو ايطاليا م.ض طال عيدين ( مشعل ) م.ض اكفا طال جروب م.ض	استيراد تسويق وتوزيع ماكينات قهوة شركة جديدة بدون عمل حلول لمياه مصفاة بما في ذلك منشآت مزج المياه المصفاة
8883	جريفيتي تسويق معدات مكتبية وورق م.ض كلف هوبيرون م.ض	بيع، تسويق وتوزيع حاجيات المكتب بيع، تسويق وتوزيع حاجيات المكتب
8888	س.ي. ايدين مبادرات م.ض الورة استثمارات م.ض	مبادرات بناء للسكن والعقارات المربحة مبادرات بناء للسكن في البلاد والخارج وبالعقارات المربحة في الخارج
8892	اس.كيولينك م.ض تبونا صناعات برامج م.ض	خدمات حوسبة بالاستعانة بمصادر خارجية خدمات حوسبة بالاستعانة بمصادر خارجية، تطوير مواقع انترنت، تخليد وتراث، شبكات معلومات

ب. اعترضني على الدمج كما يلي :

رقم الدمج	أسماء الشركات المندمجة مع بعضها	العمل الأساسي للشركات المندمجة مع بعضها
8754	الكترا م.ض (فيما يلي: "الكترا") دلكناه للطاقة والخدمات م.ض	مقاولات الكترولوميكانية مقاولات الكترولوميكانية

سجل الدمج الشركات مفتوح لاطلاع الجمهور في مكتب سلطة القيود التجارية ، شارع كلفي نشريم 22، القدس، في ساعات العمل الاعتيادية وفي موقع الانترنت التابع للسلطة: [www.antitrust.gov.il](http://www.antitrust.gov.il)

7 ايار / مايو 2012

بروفيسور ديفيد جيلاه

المفوض على القيود التجارية

1. س"ح 1988 صفحة 128 ، س"ح صفحة 113 .



# רשות ההגבלים העסקיים

## הודעה על מיזוג חברות

### לפי חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988

בחתום לסעיף 21 (ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 אני מודיע על:

א. הסכמתי לאישור המיזוגים כלהלן:

מס' מיזוג	שמות החברות המתמזגות	העיסוק העיקרי של החברות המתמזגות
8702	שיכון ובינוי בע"מ אלקטרה אורתם - אגירה שאובה גלבע	נדל"ן ותשתיות קבלן הקמה לתחנת כוח בטכנולוגית אגירה שאובה יצור חשמל בטכנולוגית אגירה שאובה נדל"ן ותשתיות חברת אחזקות
8820	צמח מפעלים אזוריים עמק הירדן בע"מ עמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ עמק הירדן - חברה לתובלה בע"מ (בחקמה) מרכז הפורמייקה אברבך בע"מ	הובלה יבשתית מסוגים שונים, ייצור חומרי נפץ וייבוא וייצוא אביזרי אוורור מתן שירותי ניהול לתאגידים באזור צמח, ופעילות נדל"ן חובלה יבשתית מסוגים שונים
8870	א.פ. פורמייקה סנטר (1998) בע"מ	הוקמה לטובת המיזוג ייבוא, ייצור ושיווק מוצרי עץ ומוצרי לוואי מעץ ומימון לפרויקטים למגורים במסגרת תמ"א 38 ייבוא, ייצור ושיווק מוצרי עץ ומוצרי לוואי מעץ ושיווק דלתות
8875	קפה אספרסו איטליה בע"מ טל עדן (משעל) בע"מ אקווה טל גרופ בע"מ	ייבוא שיווק והפצה של מכוונות קפה חברה חדשה ללא פעילות פתרונות למים מסוננים לרבות מתקני מזיגת מים מסוננים
8883	גרפיטי שיווק ציוד משרדי ונייר בע"מ קלף הובירון בע"מ	מכירה, שיווק והפצה של צרכי משרד מכירה, שיווק והפצה של צרכי משרד
8888	ס.י. אבן יזמות בע"מ אאורה השקעות בע"מ	יזמות ניהול למגורים ונדל"ן מניב יזמות ניהול למגורים בארץ ובחו"ל ובנדל"ן מניב נדל"ן
8892	אס.קו. לינק בע"מ תבונה תעשיות תוכנה בע"מ	שרותי מחשוב במיקור חוץ שרותי מחשוב במיקור חוץ, פיתוח אתרי אינטרנט, הנצחה ומורשת, מערכות מידע

ב. התנגדותי למיזוג כלהלן:

מס' מיזוג	שמות החברות המתמזגות	העיסוק העיקרי של החברות המתמזגות
8754	אלקטרה בע"מ (להלן: "אלקטרה") דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ	קבלנות אלקטרו מכאנית קבלנות אלקטרו מכאנית

הממשלה של מיזוגי החברות פתוח לעיון הציבור במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות ובאתר האינטרנט של הרשות: [www.antitrust.gov.il](http://www.antitrust.gov.il)

פרופ' דיוויד גילה  
ממונה על הגבלים עסקיים

ט"ו באייר התשע"ב  
8 במאי 2012



## רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על מיזוג חברות

לפי חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 21 (ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988<sup>1</sup> אני מודיע על:

א. הסכמתי לאישור המיזוגים כלהלן:

מס' מיזוג	שמות החברות המתמזגות	העיסוק העיקרי של החברות המתמזגות
8702	שיכון ובינוי בע"מ אלקטרה אורתם – אגירה שאובה גלבוע פי אס פי השקעות בע"מ אורתם סהר הנדסה בע"מ אורתם סהר ייזום פרויקטים בע"מ	נדל"ן ותשתיות קבלן הקמה לתחנת כוח בטכנולוגית אגירה שאובה יצור חשמל בטכנולוגית אגירה שאובה נדל"ן ותשתיות חברת אחזקות
8820	יוזמה גליל אחזקות (1982) בע"מ צמח מפעלים אזוריים עמק הירדן בע"מ עמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ עמק הירדן – חברה להובלה בע"מ (בהקמה)	הובלה יבשתית מסוגים שונים, ייצור חומרי נפץ וייבוא וייצוא אביזרי אוורור מתן שירותי ניהול לתאגידים באזור צמח, ופעילות נדל"ן הובלה יבשתית מסוגים שונים הוקמה לטובת המיזוג
8870	מרכז הפורמייקה אברבך בע"מ א.פ. פורמייקה סנטר (1998) בע"מ	ייבוא, ייצור ושיווק מוצרי עץ ומוצרי לוואי מעץ ומימון לפרויקטים למגורים במסגרת תמ"א 38 ייבוא, ייצור ושיווק מוצרי עץ ומוצרי לוואי מעץ ושיווק דלתות
8875	קפה אספרסו איטליה בע"מ טל עדן (משעל) בע"מ אקווה טל גרופ בע"מ	ייבוא שיווק והפצה של מכונות קפה חברה חדשה ללא פעילות פתרונות למים מסוננים לרבות מתקני מזיגת מים מסוננים
8883	גרפיטי שיווק ציוד משרדי ונייר בע"מ קלף הובירון בע"מ	מכירה, שיווק והפצה של צרכי משרד מכירה, שיווק והפצה של צרכי משרד
8888	ס.י. אבן יזמות בע"מ אאורה השקעות בע"מ	יזמות בנייה למגורים ונדל"ן מניב יזמות בנייה למגורים בארץ ובחו"ל ובנדל"ן מניב בחו"ל
8892	אס.קיו. לינק בע"מ תבונה תעשיות תוכנה בע"מ	שרותי מחשוב במיקור חוץ שרותי מחשוב במיקור חוץ, פיתוח אתרי אינטרנט, הנצחה ומורשת, מערכות מידע

ב. התנגדותי למיזוג כלהלן:

מס' מיזוג	שמות החברות המתמזגות	העיסוק העיקרי של החברות המתמזגות
8754	אלקטרה בע"מ (להלן: "אלקטרה") דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ	קבלנות אלקטרו מכאנית קבלנות אלקטרו מכאנית

<sup>1</sup> ס"ח התשמ"ח עמ' 128, ס"ח התשי"ס עמ' 113.

המרשם של מיזוגי החברות פתוח לעיון הציבור במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים,  
בשעות העבודה הרגילות ובאתר האינטרנט של הרשות: [www.antitrust.gov.il](http://www.antitrust.gov.il).

פרופ' דוד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ט"ו באייר התשע"ב

7 במאי 2012



## רשות ההגבלים העסקיים

ז' בסיון תשע"ב

28 במאי 2012

מזג: 8754

בפקס: 03-6964222

לכבוד

ניב זקלר, עו"ד

וינשטוק – זקלר ושות'

מרכז עזריאלי 5,

דרך מנחם בגין 132

תל-אביב 67025

### הנדון: הודעה על התנגדות למיזוג חברות

מצ"ב נימוקי התנגדות הממונה על הגבלים עסקיים לפי סעיף 21 חוק ההגבלים העסקיים  
התשמ"ח - 1988 למיזוג בין החברות הבאות:

אלקטרה בע"מ

דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ

בכבוד רב,  
  
עו"ד דרור ארם  
רשם ההגבלים העסקיים



## רשות ההגבלים העסקיים

### נימוקי התנגדות הממונה על הגבלים עסקיים למיזוג בין אלקטרה בע"מ לבין דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ

#### א. מבוא

ביום 18.1.2012 הגישו אלקטרה בע"מ (להלן: "אלקטרה") ודלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ (להלן: "דלקיה"; אלקטרה ודלקיה יחד להלן: "הצדדים" או "החברות המתמזגות") הודעות מיזוג לפי סעיף 20 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק").

הודעות המיזוג הוגשו בגין עסקה במסגרתה רוכשת אלקטרה מדלקיה את פעילותה בתחום הקבלנות האלקטרו מכאנית, הכוללת הקמת מערכות מיזוג אוויר ומתן שירות להן, הקמת מערכות חשמל והקמת מערכות אינסטלציה (להלן: "עסקת המיזוג").

המיזוג הנו מיזוג אופקי בתחומי הקבלנות האלקטרו מכנית, אשר אילו היה יוצא אל הפועל היה מחזק את מעמדה של אלקטרה באופן שעלול היה לאפשר לה להפעיל כוח שוק באופן חד צדדי או מתואם. מימושו של המיזוג מעלה חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות, ולפיכך החלטתי, לאחר שנטלתי את עצת הועדה לפטורים ולמיזוגים, להתנגד למיזוג מכוח סמכותי לפי סעיף 21 לחוק. על החלטתי זו הודעתי לחברות המתמזגות ביום 2.5.2012.

להלן יפורטו הטעמים המרכזיים להחלטתי.

#### ב. הצדדים למיזוג ועסקת המיזוג

**אלקטרה** הינה חברה ציבורית הנשלטת על ידי מר גרשון זלקינד. החברה עוסקת בעצמה ובאמצעות חברות בשליטתה, בין השאר, בייצור והתקנה של מערכות אינסטלציה, מיזוג אוויר וחשמל (להלן יחד: "מערכות אלקטרו מכניות" או "המערכות") ובמתן שירותי אחזקה ותיקון למערכות אלו. כן עוסקת החברה במתן שירותי אחזקה ותפעול למבנים, בייזום והקמה של נדל"ן, בנדל"ן מניב ובתחומים נוספים.

**דלקיה** הינה חברה פרטית בבעלות דלקיה ישראל בע"מ מקבוצת ואוליה הצרפתית. החברה עוסקת גם היא בייצור והתקנה של מערכות אינסטלציה, מיזוג אוויר וחשמל ובמתן שירותי אחזקה ותיקון למערכות אלו. כן עוסקת דלקיה בתחום שירותי ניהול אנרגיה כגון הפקת חשמל סולארי ותחנות כוח ליצור חשמל מבוססות גז.

כאמור, במסגרת המיזוג רוכשת אלקטרה את פעילות דלקיה בתחום הקבלנות האלקטרו מכאנית, הכוללת הקמת מערכות מיזוג אוויר, הקמת מערכות חשמל והקמת מערכות אינסטלציה ומתן שירות להן. הפעילות הנמכרת כוללת הסכמים לביצוע פרויקטים מכוח מכרזים בהם זכתה דלקיה, ואשר היקף העבודות שנותרו לביצוע בהם עולה על 80% מכלל היקף הפרויקט, וכן הסכמי שירות.

### ג. השוק הרלוונטי

תכלית תהליך הגדרת השוק הרלוונטי הינה לאתר את קבוצת המוצרים הקטנה ביותר המהווה תחליף ישיר בעיני הלקוח, כך ששליטה בה תאפשר הפעלת כוח שוק (בהתעלם משינויים בצד ההיצע).<sup>1</sup>

החברות המתמזגות פעילות שתיהן בהקמת מערכות אלקטרו מכניות ומתן שירותי תיקון ותחזוקה למערכות אלה. פעילות זו נחלקת לארבעה תחומים: הקמת מערכות מיזוג אוויר, מתן שירות למערכות מיזוג אוויר, הקמת מערכות חשמל והקמת מערכות אינסטלציה (מערכות סניטריות וכיבוי אש). בעוד שבבניית מבני מגורים ותשתיות לרוב אין צורך במערכות מיזוג ואינסטלציה מורכבות, בבניית מבני ציבור כגון בנייני משרדים, קניונים, אצטדיונים, בתי חולים וכדומה, מערכות מיזוג האוויר, החשמל והאינסטלציה הינן מורכבות ביותר. במבנים מסוג זה יש צורך להקים את המערכות האלקטרו מכניות זו לצד זו ובאופן המשלב בין המערכות כך שיתנו תמיכה האחת לאחרת.

בפרויקטים של בניה ציבורית נבחרים הקבלנים שיספקו את שירותי הקבלנות האלקטרו מכנית באמצעות מכרזים שמפרסמים היזם או הקבלן הראשי שנבחר על ידי היזם לביצוע הפרויקט (להלן גם: "מזמין העבודה"). כל פרויקט בניה שונה בגודלו וברמת המורכבות הנדרשת במערכות שיותקנו בו, ועל כן כל מכרז קובע דרישות שונות ביחס למערכות הדרושות בו ובהתאם ביחס למי שיוכל להקימן ולהתחרות במכרז. בכך, תוחם למעשה המכרז את הזירה התחרותית הרלוונטית. דרישות המכרז מגדירות בפירוט מהו המוצר הדרוש ללקוח ומכאן שכל מוצר אחר לא יהווה תחליף ראוי בעיניו ועל כן יש לראות בכל מכרז כזה כמגדיר שוק רלוונטי העומד בפני עצמו, ואשר עם פרסומו קובע את זירת התחרות ואת זהות השחקנים היכולים להתחרות בה.<sup>2</sup>

לאור זאת, די כי המיזוג יוביל להפעלת כוח שוק ולהעלאת מחירים במכרז יחיד, על מנת להקים עילת התנגדות למיזוג. יחד עם זאת, בבדיקת השפעות המיזוג על התחרות בחנתי את תחום המכרזים להקמת מערכות אלקטרו מכניות במבני ציבור ככלל ולא תוך בחינת כל פרויקט בנפרד, זאת, למען הנוחות המנהלית וכיוון שניתוח השפעתו התחרותית של המיזוג על כל שוק ושוק בנפרד אינה שונה, בהקשר זה שלפני, מהניתוח התחרותי של השפעתם על אגד מכרזים כמקשה אחת.<sup>3</sup>

<sup>1</sup> ראו: גילוי דעת 1/11 בעניין הנחיות לניתוח תחרותי של מיזוגים אופקיים 2011 הגבלים עסקיים 5001710 בעמ' 4.

<sup>2</sup> ראו לעניין זה את דברי ביהמ"ש העליון בע"פ 2560/08 מדינת ישראל נ' ירון וול תק-על 2009 (3), בפסקה צ"ו.

<sup>3</sup> הנחיות לניתוח תחרותי של מיזוגים אופקיים, ה"ש 1 לעיל בעמוד 9.



בפרט התמקדה הבדיקה במכרזים להקמת מערכות אלקטרו מכניות בהיקף הגבוה מעשרה מיליון ש"ח, זאת מן הטעמים הבאים: הדרישות מהמערכות האלקטרו מכניות במבני ציבור (ובהתאם במכרזים להקמתן), אינן הומוגניות, ולכל פרויקט דרושות מערכות שונות ברמת מורכבות שונה. כך למשל, בעוד שבמבנים מסוימים דרושות כל המערכות כולן, במבנים אחרים דרושות רק חלק מהמערכות (כך למשל ככלל אין צורך במערכות מיזוג אויר מורכבות באינטגרציה פתוחים). יחד עם זאת, ככלל ניתן לומר כי קיימת התאמה בין מורכבות הפרויקט לבין עלותו, גם אם ההתאמה אינה מושלמת. על כן מקובל להשתמש בשווי הכספי של המערכות האלקטרו מכניות בפרויקט כאומדן לרמת מורכבותו. כפי שיפורט בהמשך, ככל שעולה רמת המורכבות והשווי הכספי של הפרויקטים, ובהתאם – של המערכות האלקטרו מכניות בפרויקטים, כך מצטמצם מספר המתחרים המסוגלים לספק את המוצר ולהקים את המערכות, ובמכרזים בעלי היקף כספי גבוה במיוחד חל צמצום משמעותי במיוחד במספר המתחרים.

הרף של עשרה מיליון ש"ח נקבע כרף מינימלי על מנת להקל על הבדיקה המנהלית, ובהתבסס על ההנחה שכיוון שכל מכרז הינו שוק העומד בפני עצמו, לא נגרע דבר מן הניתוח כתוצאה מקביעת רף מינימלי זה. זאת, מכיוון שגם אם יעלה חשש לפגיעה בתחרות במכרז יחיד או במכרזים שערכם עולה על רף כספי זה או אחר – הרי שנמצאה הצדקה להתנגדות למיזוג ויהא אותו רף אשר יהא.

#### **ד. השפעת המיזוג על התחרות**

נעבור כעת לבחינת השפעות המיזוג על התחרות. לשם כך נחלק את הדיון לשני חלקים, ראשית, יוצג הניתוח הסטטי של המצב התחרותי בשוק, ניתוח זה מהווה את נקודת המוצא של הבחינה התחרותית ובו נערכים זיהוי המתחרים בשוק, הערכת נתחי השוק שלהם ובחינת החששות התחרותיים הנובעים מן המיזוג. לאחר מכן יוצג ההיבט הדינאמי, הנוגע לפוטנציאל השינוי של מבנה השוק כפי שהוא משתקף בבחינה הסטטית. בפרט תיבחן שאלת קיומם של חסמי כניסה והתרחבות בשוק.<sup>4</sup>

##### **ד.1. ניתוח סטטי**

##### **ד.1.1. זיהוי המתחרים ונתחי השוק שלהם**

תנאי מקדמי לזיהוי שחקן בשוק כמתחרה הינו זכאותו החוקית להגיש הצעה למכרז, שכן הדין קובע הוראות ומגבלות שונות על פעילותם של קבלנים.

חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, תשכ"ט-1969 ותקנות רישום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות (סיווג קבלנים רשומים), התשמ"ח-1988, קובעים איסור על ביצוע עבודות בהיקפים החורגים מהסיווג שנקבע לכל קבלן וקבלן על ידי רשם הקבלנים. הסיווג נחלק לקבוצות ולענפים שונים (חשמלאות, מתקני מיזוג אוויר ועוד) ובכל ענף נקבעות חמש מדרגות סיווג

<sup>4</sup> שם בעמוד 3

הקובעות כל אחת את ההיקף הכספי המירבי של העבודות אותן רשאי קבלן המצוי במדרגת הסיווג הרלוונטית לבצע. ההיקף הכספי המותר עולה עם מדרגות הסיווג (באופן שונה בכל ענף), כאשר קבלן בעל סיווג 5 רשאי לבצע עבודות בהיקף בלתי מוגבל בענף בו הוא מסווג. על כן, תנאי הכרחי (אך לא מספיק) לזיהוי קבלן כמתחרה (קיים או פוטנציאלי) הינו החזקה בסיווג הדרוש לביצוע העבודה שנתבקשה במכרז<sup>5</sup> (לחסמים הנובעים מהקושי שבשינוי הסיווג אתיחס בהמשך, כאשר אדון בחסמי הכניסה לשוק).

העובדות שבפניי מלמדות כי בהקמת מערכות מיזוג אויר בהיקף כספי גבוה מעשרה מיליון ש"ח פועלים כ- 13 קבלנים בעלי סיווג מתאים לביצוע העבודות (סיווג 4 או 5 בתת ענף "מתקני מיזוג אוויר"). חמישה קבלנים בלבד הינם בעלי סיווג מתאים להקמת מערכות אינסטלציה בהיקף כספי גבוה מעשרה מיליון ש"ח. בתחום הקמת מערכות חשמל קיימים קבלנים רבים העומדים בסיווג הדרוש לביצוע עבודות בהיקף כספי גבוה.

מכלל הקבלנים שצלחו את התנאי הראשון, ניתן לזהות לכאורה את המתחרים הקיימים בשוק כמי שהגישו הצעות לביצוע העבודות שנדרשו במכרזים (זאת להבדיל ממתחרים פוטנציאליים שהינם בעלי יכולת לגשת למכרזים אך לא השתתפו בהם). אולם, כפי שנראה מיד, לא תמיד די בהגשת הצעה למכרז על מנת להיחשב כמתחרה אפקטיבי בעל נתח שוק.

על אופן חישוב נתחי השוק להתבסס על מדד המשקף בצורה מיטבית את מעמדן התחרותי של הפירמות בשוק.<sup>6</sup> בהקשר שלפנינו, על נתח השוק של משתתף במכרז לשקף את סיכויו של אותו משתתף לזכות בו. לרוב, מקובל להניח כי במכרז למוצר הומוגני, ובמקום בו אין יתרונות מהותיים למתחרה זה או אחר מלכתחילה – ניתן לחשב את נתח השוק באופן יחסי למספר המתחרים. כלומר, אילו סיכויי הזכייה של כל המשתתפים במכרז מסוים היו שווים, ניתן היה לחשב את נתח השוק של כל אחד מהם ביחס למספר המשתתפים במכרז, כך שבמכרז בו השתתפו  $n$  קבלנים, נתח השוק של כל משתתף יהיה  $1/n$ . אולם, בחינת זכויות העבר של קבלנים במכרזים לקבלנות אלקטרו מוכיחה מלמדת כי סיכויי הזכייה של המשתתפים במכרזים אלו אינם זהים. נתון זה עולה בקנה אחד עם עובדות שנמסרו לי מפי לקוחות שונים בשוק, לפיהן לעיתים, בפרט בפרויקטים בהיקף כספי ניכר, ניתנת עדיפות לקבלנים מסוימים על פני אחרים גם אם הצעת המחיר שלהם אינה הנמוכה ביותר. כיוון שאי עמידה של קבלן מערכות בהתחייבויותיו בנוגע ליעדי משך הזמן והאיכות של המערכות עלולה להסב נזק כבד למזמין העבודה, ניתנת עדיפות זו בין היתר לקבלנים מנוסים בפרויקטים בסדר גודל דומה.

לאור זאת, על מנת לקבוע מה הם נתחי השוק של המתחרים השונים בשוק, נבדק מספר הזכויות בפועל של קבלנים במכרזים בהיקף כספי גדול בעבר. מספר זה מהווה אינדיקציה לסיכויי של קבלן לזכות במכרז ובהתאם, לנתח השוק שלו.

<sup>5</sup> אמנם, קיימים מקרים בהם אין הקפדה על החוק וקבלנים נלקחים לביצוע עבודות מעבר להיקף המותר להם, אולם בבחינת השפעותיו של המיזוג על התחרות ראיתי לנכון לבחון את השפעותיו של המיזוג תחת ההנחה כי הלקוחות הם שומרי חוק.

<sup>6</sup> הנחיות לניתוח תחרותי של מיזוגים אופקיים, ה"ש 1 לעיל בעמוד 14

כפי שצויין לעיל, חישוב נתחי השוק של השחקנים והשפעתו של המיזוג על התחרות נערכו במכרזים בהם היה החיקף הכספי של הקמת המערכות האלקטרו מכניות גבוה מעשרה מיליון ש"ח. נציג כעת את תוצאות הבדיקה בחלוקה לפי סוגי המערכות.

### הקמת מערכות מיזוג אוויר:

מידי שנה מבוצעים כ- 15 פרויקטים בהם החיקף הכספי של הקמת מערכות מיזוג האוויר עולה על עשרה מיליון ש"ח, בהיקף כולל של למעלה ממאתיים מיליון ש"ח בשנה.

התפלגות הזכויות בפרויקטים של הקמת מערכות מיזוג אוויר מלמדת כי נתח השוק המצרפי של אלקטרה ודלקיה הינו גבוה מ- 50% והגיע בשנים מסוימות אף להיקפים משמעותיים יותר. כן מלמדת התפלגות הזכויות על כך שבפועל ישנם בסך הכל שלושה מתחרים נוספים, אולם אלה מתזיקים בנתחי שוק מצומצמים יותר: משב הנדסת קרור ומזוג אוויר בע"מ (להלן: "משב"), אפקון התקנות ושירותים בע"מ (להלן: "אפקון"), ומנורה איזו אהרון בע"מ (להלן: "מנורה").<sup>7</sup> מימוש המיזוג יביא אפוא לצמצום מספר המתחרים מחמישה לארבעה, כאשר המתמזגות הן שתי החברות הגדולות מבין החמש.

אם מבודדים מתוך סך הפרויקטים את אלה שהיקפם הכספי עולה על עשרים מיליון ש"ח מחריפה תמונת המצב התחרותית, שכן בפרויקטים בהיקפים אלו ישנם כיום שלושה שחקנים בלבד הזוכים במכרזים מידי שנה: אלקטרה, דלקיה ומשב. כלומר- אילו היה יוצא המיזוג מן הכוח אל הפועל היה מספר המתחרים במכרזים שערכם עולה על עשרים מיליון ש"ח מצטמצם משלושה לשניים בלבד ונתח השוק של הפירמה הממוזגת היה גבוה משמעותית מ- 50%.

כפי שיפורט בהמשך, העובדה שעל אף שלכאורה קיים מספר רחב יותר של קבלנים המסוגלים לבצע את העבודות ואף מגישים הצעות למכרזים אנו עדים למספר מצומצם יותר של קבלנים שאכן זוכים במכרזים, תואמת עמדות שהביעו בפנינו גורמים שונים בענף בדבר חשיבותם של ניסיון ומוניטין לסיכויי הזכייה במכרזים וכפועל יוצא מכך – בדבר מעמדן של אלקטרה ושל דלקיה בעיני המזמינים.<sup>8</sup>

עובדה נוספת הראויה לציון הינה כי מדברי גורמים בענף עולה כי אלקטרה ודלקיה הינן המתחרות הקרובות ביותר זו לזו מבין המתחרים בתחום הקמת מערכות מיזוג אוויר בפרויקטים גדולים, הן מבחינת איכות המערכות המוקמות והן מבחינת יעילותן של החברות ויכולתן להציע מחירים תחרותיים זו לזו. נתון זה מתאמת גם בנתונים שבידינו, מהם עולה כי דלקיה ואלקטרה התחרו זו בזו באותו מכרז בחלק גדול של המכרזים, בשונה מיתר החברות שהשתתפו בחלק קטן יותר מן המכרזים בהם השתתפה אלקטרה. לעובדת היות המיזוג מיזוג בין שתי המתחרות הקרובות ביותר עשויה להיות השפעה מכרעת על ניתוח השפעותיו התחרותיות.

<sup>7</sup> בבדיקה זו לא נכללו זכויות של קבלנים שלא החזיקו בסיווג המתאים לביצוע העבודה.

<sup>8</sup> ראו עמ' 11 להלן.

### **הקמת מערכות אינסטלציה:**

מידי שנה מתבצעים בין שניים לשבעה מכרזים בהם היקף מערכות האינסטלציה עולה על 10 מיליון ₪, בהיקף כולל הנע בין 40 ל- 120 מיליון ₪ בשנה.

כאמור, לחמישה קבלנים בלבד ישנו הסיווג המתאים להקמת מערכות אינסטלציה בהיקף כספי גבוה מעשרה מיליון ש"ח. רק ארבעה מתוכם מוכרים לביצוע עבודות ממשלתיות. אילו היה מתממש המיזוג היה הדבר מביא לירידה מחמישה מתחרים לארבעה (ובביצוע עבודות ממשלתיות – מארבעה לשלושה). מבדיקת נתוני הזכייה במכרזים להקמת מערכות אינסטלציה בשנים 2008-2011, הדורשים סיווג קבלני בלתי מוגבל (עבודות בהיקף הגבוה מ- 11,302 אלף ש"ח), עולה כי קיימים רק שלושה מתחרים שזכו במכרזים – אלקטרה, דלקיה וקרניל חב' לעב' הנדסיות בע"מ (להלן: "קרניל"), וכי לאלקטרה ודלקיה נתח שוק מצרפי העולה משמעותית על 50%.

### **הקמת מערכות חשמל:**

כאמור, בתחום הקמת מערכות חשמל קיימים קבלנים רבים העומדים בסיווג הדרוש, ומבדיקת המיזוג עלה כי הוא אינו מעלה חשש ליצירת כוח שוק בידי הפירמה הממוזגת כתוצאה מהמיזוג בתחום הקמת מערכות חשמל.

### **שירות למערכות מיזוג אויר:**

בדרך כלל מלווה התקנת מערכת מיזוג אויר בתקופת אחריות, במהלכה מספק הקבלן שהקים את המערכת את שירותי האחזקה והתיקון לה, אולם עם סיום תקופת האחריות ניתן להזמין את שירותי האחזקה והתיקון למערכת המיזוג גם מקבלן אחר. כל החברות אשר מתקינות מערכות מיזוג אויר מספקות גם שירותי אחזקה ותיקון למערכות אלו. בנוסף לחברות אלה ישנן עוד חברות המעניקות שירותי אחזקה ותיקון למערכות מיזוג. תחום זה אף אינו דורש סיווג קבלני מסוים. אמנם, קיים יתרון מסוים לקבלן שהתקין את מערכת מיזוג האוויר בזכות שירותי התחזוקה שהעניק במהלך תקופת האחריות והחברות המתמזגות נהנות מיתרון זה נוכח מעמדן בתחום הקמת מערכות מיזוג אויר, אולם במידה מוגבלת, זאת נוכח קיומה של תחרות בתחום המרסנת אפשרות להפעלת כוח שוק.

סיכומם של דברים עד כה, במכרזים להקמת מערכות אלקטרו מכניות בהיקפים כספיים גדולים, נמצא כי ישנו מספר מצומצם של מתחרים בהקמת מערכות מיזוג אוויר ובהקמת מערכות אינסטלציה. ככל שהיקפו הכספי של הפרויקט גדול יותר, מספר המשתתפים קטן, כך שבחקמת מערכות מיזוג אויר בהיקף הגבוה מ- 20 מיליון ש"ח ובהקמת מערכות אינסטלציה בהיקף כספי הדורש סיווג קבלני בלתי מוגבל יביא המיזוג לירידה משלושה מתחרים לשניים בלבד.

### **הערה: קבלן יחיד להקמת שלושת המערכות האלקטרו מכניות**

בהקמה של מבני ציבור גדולים מוקמות מערכות מיזוג האוויר, החשמל והאינסטלציה זו לצד זו ויש צורך בתיאום הקמתן הן מבחינת זמנים והן מבחינת הקשר בין המערכות, שכן על המערכות לעבוד יחד. החשמל מזין את מערכת מיזוג האוויר ואת המשאבות של מערכת האינסטלציה, שמספקת אף היא תמיכה למערכות המיזוג.

מספר יזמים וקבלנים ראשיים ציינו בפנינו כי בפרויקטים גדולים ישנם יתרונות להקמת שלושת המערכות על ידי קבלן אחד. קיימות דעות שונות ביחס לסוגיה זו, וישנם מזמיני עבודה שיעדיפו דווקא לפצל את הקמת המערכות בין קבלנים שונים, אולם ככלל, ניתן לומר כי קיימת נטייה של קבלנים ויזמים לקחת קבלן מערכות אלקטרו מכניות אחד להקמת שלושת המערכות כאשר מדובר בפרויקט גדול המשלב עבודות בהיקפים גדולים ביותר מתחום אלקטרו מכני אחד. חלק ממזמיני העבודה אף יסכימו לשלם פרמיה (בגובה משתנה) בעבור העדפה זו.

ספק אם ניתן להגדיר את הקמת שלושת המערכות האלקטרו מכניות יחד כשוק רלוונטי נפרד, שכן לא ניתן לומר בוודאות שמונופול היפותטי, לו היה מחזיק בכל החברות המסוגלות להקים את שלושת המערכות (להבדיל מהיכולת להקים רק מערכת אחת או שתיים מבין השלוש) היה יכול להעלות מחיר ב- 5%-10% ולהרוויח מכך. אולם, ניתן לומר בבירור כי היכולת להקים את שלושת המערכות בפרויקטים גדולים מעניקה יתרון לקבלן המערכות, ובמקרים מסוימים אף יוביל יתרון זה ליכולת לגבות מחיר גבוה יותר.

כיום, כאשר יזם או קבלן ראשי מעוניין לקחת קבלן מערכות יחיד שיקים את שלושת המערכות, ומדובר בפרויקט בו להקמת מערכות **המיזוג והחשמל** דרוש סיווג בלתי מוגבל, רואה מזמין העבודה שלושה קבלנים אופציונאליים לביצוע העבודה: אלקטרה, דלקיה ואפקון.

כאשר הקבלן מעוניין בקבלן מערכות אחד ולהקמת מערכות **המיזוג והאינסטלציה** דרוש סיווג בלתי מוגבל קיימים גם כן שלושה קבלנים אופציונאליים: אלקטרה, דלקיה וקרניל.

בפרויקטים בהם להקמת המערכות **בשלושת התחומים: מיזוג אוויר, חשמל ואינסטלציה** דרוש קבלן בעל סיווג בלתי מוגבל, הקבלנים היחידים אשר ביכולתם לבצע את כל העבודות הינם אלקטרה או דלקיה.

נעבור כעת לבחון מה הם החששות התחרותיים הנובעים מהמיזוג.

#### 2.1.ד. החששות התחרותיים

##### חשש מהפעלת כוח שוק חד צדדי

כאמור, בהקמת מערכות מיזוג אוויר בהיקף הגבוה מ- 20 מיליון ש"ח ובהקמת מערכות אינסטלציה בהיקף כספי הדורש סיווג קבלני בלתי מוגבל יביא המיזוג לירידה משלושה מתחרים לשניים בלבד, לגריעת המתחרה הקרובה ביותר של אלקטרה מן השוק וליצירת פירמה ממוזגת בעלת נתח שוק גבוה מ- 50%. מצב זה מעלה חשש ממשי כי לאחר המיזוג תוכל הפירמה הממוזגת לקבל החלטה חד צדדית בדבר העלאת מחירים או פגיעה באיכות השירות שהיא מספקת באופן שייב לה רווח. זאת, במקרים בהם המתחרה היחיד שנותר לה לא יוכל או לא יחפוץ לפעול באופן שירסן את הפעלת כוח השוק.

בבדיקת המיזוג עלה כי מזמינים רבים מייחסים לחברות המתמזגות מקצועיות רבה באופן המוביל להעדפתן על פני מתחרים אחרים ובא לידי ביטוי בין היתר בנתחי השוק שלהן. נוכח קיומן של אינדיקציות רבות למעמדן החזק של אלקטרה ושל דלקיה בשוק הנובע בין היתר מהמוניטין והניסיון שצברו, יש בסיס להניח כי לאחר המיזוג תהנה אלקטרה מהעדפה זו באופן

שיאפשר לה להעלות את מחירה ביחס לאותם לקוחות שיכלו עד היום לתחר בינה ובין דלקיה ולאחר המיזוג יעדיפו את אלקטרה על פני המתחרה הנוחר (או על פני מתחרים פוטנציאליים אחרים), ואף לתת ביטוי כספי להעדפה זו. בהקשר זה יאמר כי משב, המתחרה שנוחר בשוק המכרזים להקמת מערכות מיזוג אויר בהיקף של למעלה מעשרים מיליון ש"ח הינו מתחרה שונה מאוד באופיו, באופי התקשוריותו ובשיטת עבודתו מאלקטרה, באופן המעלה חשש ממשי כי הבידול בין שני המתחרים יקל אף הוא על העלאת מחירים בשוק.<sup>9</sup> יתרה מזו, נוכח צמצום מספר המתחרים ידעו כולם כי סיכוייהם לזכות במכרז ולכל הפחות להשתתף בסבב השני של המשא ומתן גבוהים יותר, וכתוצאה מכך עלולים להגיש כולם הצעות מחיר גבוהות יותר ואגרסיביות פחות, באופן שיאפשר להם להתחיל את שלב המשא ומתן, ככל שיהיה כזה, מנקודת פתיחה גבוהה יותר. דברים אלו מקבלים משנה תוקף נוכח גריעתה של המתחרה הקרובה ביותר של אלקטרה.

### חשש מהפעלת כוח שוק מתואם

השילוב בין מספר מצומצם של מתחרים וקיומן של אינטראקציות חוזרות ונשנות במסגרת המכרזים מעלה חשש נוסף מהשפעה מתואמת, שכן נתונים אלו עלולים להקל על המתחרים לחלק ביניהם את השוק בעזרת איתותים במכרזים. כך למשל, יכול קבלן לסמן למתחריו כי אינו מעוניין להתחרות במכרז מסוים על ידי מתן הצעה גבוהה במיוחד המעידה כי אין בכוונתו לזכות ובכך לאפשר להם להציע מחירים פחות תחרותיים. במכרז מאוחר יותר יוכל המתחרה לנסות ולגבות את "שכרו". חשש זה מתעצם בעקבות הקיטון במספר השחקנים בשוק.

נוכח האמור לעיל עסקת המיזוג מקימה חשש סביר לניצול מעמדה של אלקטרה לאחר המיזוג לגריפת רווחים באמצעות העלאת מחירים, בין אם לבדה ובין אם תוך התנהגות מקבילה של יתר המתחרים בשוק. נקדיש כעת מספר מילים לסוגיית התחרות במכרזים ואופן בחינת החששות בתחרות מעין זו.

### תחרות במכרזים

רכישת שירותים באמצעות מכרז משמשת את מפרסם המכרז ליצירת תחרות בין הספקים השונים. תחת הנחות חזקות מסוימות, שיפורטו בהמשך, לכאורה די בהשתתפות שני מתחרים בלבד במכרז על מנת לרסן הפעלת כוח שוק מצד כל אחד מהם ובכך להביא לתוצאה התחרותית הטובה ביותר. נהוג לכנות תחרות כזו בשם "תחרות ברטרנד", על שם המלומד ג'וזף ברטרנד, אשר הציג מודל של תחרות בין שני מתחרים בו מי מהם שיציע את המחיר הנמוך ביותר יזכה לספק את כל הכמות בשוק.<sup>10</sup> אולם, על מנת שמכרז אכן יוביל לתחרות ברטרנד, בה ניתן להסתפק בהימצאות שני מתחרים בשוק להפגת חשש תחרותי מהפעלת כוח שוק, עליו לעמוד במספר תנאים. כפי שנראה בהמשך, רבים מהליכי ההתקשרות לרכישת שירותים הנושאים את

<sup>9</sup> ראו גם: Horizontal Merger Guidelines, U.S. Department of Justice and the Federal Trade Commission, 2010. P.22.

<sup>10</sup> ראו: J. Tirole, The Theory of Industrial Organization, The MIT Press, Massachusetts Institute of Technology p.208-238 (2011)

השם מכרז אינם עומדים בתנאים המובילים להתקיימות תחרות אפקטיבית גם במצב של מיעוט מתחרים.

במאמרו "Bidding Markets"<sup>11</sup> עמד המלומד Klemperer על מאפייניו של שוק מכרזים אידאלי, אליו מתכוון בדרך כלל מי שמניח שמכרז מוביל לתוצאות תחרותיות טובות המונעות אפשרות להפעלת כוח שוק. בין היתר מונה Klemperer את המאפיינים הבאים: (א) הספק שיזכה במכרז- "זוכה בכול", או לא זוכה בכלום ועל כן לא קיים קשר רציף בין המחיר המוצע לכמות הנרכשת. (ב) המכרזים הינם על סכום גדול ומהותי ביחס למכירות של הספק בתקופה מסוימת, דבר המגביר את חשיבות הזכייה במכרז עבורו. (ג) התחרות בכל מכרז עומדת בפני עצמה, ולא קיימים קשר או תלות בתוצאות מכרזים קודמים. מאפיין נוסף המתקיים לעיתים בשוק מכרזים אידאלי הינו (ד) הכניסה לשוק הינה קלה, משמע, אין חסמי כניסה או שהם נמוכים, וגם מתחרה פוטנציאלי עשוי לרסן הפעלת כוח שוק על ידי פירמה יחידה הפועלת בשוק.

אכן, ניתן להבין כיצד התקיימות המאפיינים שמונה Klemperer תוביל לריסון כוח שוק גם במכרז בו משתתפים שני ספקים בלבד. כך, כאשר שני מתחרים נדרשים להגיש הצעות למכרז מהותי לפעילותם העסקית, ביוזעם שסיכוייהם לזכות במכרז אינם תלויים בדבר פרט להצעת המחיר אותה יגישו, וכי אם לא יציעו את המחיר הנמוך ביותר מבין ההצעות לא יזכו בדבר, ניתן להניח שכל אחד מהם יציע את ההצעה הנמוכה ביותר האפשרית מבחינתו על מנת למקסם את סיכויי הזכייה שלהם.<sup>12</sup>

עם זאת, קל להבחין כי בהליכים רבים הנושאים את השם "מכרז" וכוללים הליך של הגשת הצעות מחיר, לא מתקיימים כל המאפיינים האמורים, ולמעשה ניתן להניח שיתקיימו כולם רק במקרים נדירים, כפי שתואר במסמך מדיניות מקיף של ארגון ה OECD הסוקר את אופי התחרות במכרזים:<sup>13</sup>

"The relationship among Bertrand, perfectly contestable, and ideal bidding markets, coupled with the result of competition authorities' long experience in evaluating the suitability of the Bertrand or perfectly contestable market models to particular markets, suggests that the conditions in which two rivals would be enough to yield an efficient outcome would be rare but not impossible."

מכרזים להקמת מערכות אלקטרו מכניות אינם נושאים מאפיינים אלה ועל כן לא ניתן להניח כי גם מיעוט מתחרים יוביל לתוצאה תחרותית אופטימלית. כך, על אף שמכרזים להקמת מערכות אלקטרו מכניות בהיקף כספי של למעלה מעשרה מיליון ₪ הינם מכרזים בסכומים משמעותיים, לא מדובר במכרזים אשר "מרתקים" את כל פעילות החברה לאותה שנה, שכן החברות הפעילות בתחום מבצעות מספר מכרזים גדולים בשנה וכן עוסקות בפרויקטים קטנים יותר. בנוסף, כפי שעולה מנתחי השוק של המתחרים וכפי שיפורט בהמשך, בתחום הקמת מערכות אלקטרו מכניות

<sup>11</sup> Klemperer Paul, "Bidding Markets", 3 J. Comp. L. & Econ. 1 2007

<sup>12</sup> גובה ההצעות יהי תלוי גם במשתתפים נוספים, כמו למשל הערכותיו של כל ספק בדבר המחיר שיציע המתחרה ועוד.

<sup>13</sup> OECD POLICY ROUNDTABLE, Competition in Bidding Markets, DAF/COMP(2006)31

לא ניתן לומר כי לכל מתמודד הזדמנות שווה לזכות, וכי אין כל קשר או תלות בין מכרז למכרז. כך, במכרזים לפרויקטים גדולים נדרשת כתנאי סף הוכחה בדבר ביצוע עבודות בסדר גודל דומה בעבר. כמו כן קיימת חשיבות למוניטין ולניסיון קודם של המזמין עם המציעים השונים. כך, וכפי שנראה בשלב הניתוח הדינאמי, מדובר בשוק שחשמי הכניסה אליו תמירים.

סוגיה נוספת המובילה למסקנה לפיה על אף שמדובר בשוק מכרזים עשוי מיעוט מתחרים להקים חששות לפגיעה משמעותית בתחרות הינה ההליך בו נבחרת ההצעה הזוכה. בשונה ממכרזי מעטפה חתומה בהם מתקיים סיבוב הצעות אחד בו הסכום הנמוך ביותר זוכה, מכרז מתמשך, בו מתנהלים מספר סיבובים עד לבחירת המנצח מעניק עדיפות למציע הדומיננטי.<sup>14</sup>

מציע דומיננטי הוא זה שיוכל להגיש הצעה ראשונית גבוהה ולהוריד את סכום ההצעה בסבבים הבאים במידה ואחרים הציעו סכום נמוך ממנו. עדיפות זו עשויה להרתיע כניסת מתחרים נוספים לשוק. המכרזים לבחירת קבלן מערכות אלקטרו מכניות מתנהלים במגוון דרכים אולם ברבים מהם קיים יותר מסבב הצעות אחד. בחלק מהמקרים מקיים מפרסם המכרז משא ומתן עם מספר קבלנים מבין המציעים בניסיון להוריד את המחיר, בפרט כאשר יש קבלן ספציפי המועדף עליו. במכרזים מעין אלו יש יתרון משמעותי למי שזכה בפרויקטים בסדר גודל דומה, בעל מוניטין, יכולות פיננסיות ועוד. על כן, יכולים קבלנים בעלי מעמד דומיננטי לנצל את מעמדם להפעלת כוח שוק על אף הליך המכרז וכוחם אינו מרוסן באמצעותו. העובדה שהמזמין במכרז בוחר לא רק על סמך המחיר משמעה שמתחרים מועדפים שקרובים במיוחד זה לזה, כמו אלקטרה ודלקיה, פועלים על מנת לרסן זה את מחיריו של זה, והיעלמותה של דלקיה תכחיד רסן תחרותי זה. כמו כן, העובדה שמדובר כאמור, במספר מכרזים בשנה ובמספר מצומצם של מתחרים מקלה על תיאום לטווח ארוך בין המתחרים באופן שמגביר את החשש התחרותי.

סיכומם של דברים, עצם קיומו של שוק מכרזים לבחירת קבלן מערכות אינו מוביל לתחרות מחירים מושלמת ואינו מפג חששות תחרותיים הנוגעים להימצאות מיעוט מתחרים בשוק לאחר המיזוג.

נפנה כעת לבחון את החסמים העומדים בפני כניסת מתחרים חדשים לשוק, כניסה אשר אילו היתה מתבצעת עשויה היתה לרסן את הפעלת כוח השוק ולהפיג את החששות שפורטו לעיל.<sup>15</sup>

## 2. ניתוח דינמי- חשמי כניסה והתרחבות

בדיקת רשות ההגבלים העסקיים העלתה כי קיימים חשמי כניסה והתרחבות תמירים לשוק המכרזים להקמת מערכות אלקטרו מכניות בהיקפים כספיים גדולים. נפרט כעת חסמים אלו.

### סיווג קבלני

כאמור, חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, תשכ"ט-1969 קובע איסור על ביצוע עבודות בהיקפים החורגים מהסיווג שנקבע לקבלן על ידי רשם הקבלנים. על מנת להעלות את סיווגו יכול קבלן, בתום 12 חודשים ממועד אישור הסיווג הקודם, לפנות לרשם הקבלנים ולהוכיח כי ביצע

<sup>14</sup> ראו Klemperer, Bidding Markets, ח"ש 11 לעיל, בעמוד 16.

<sup>15</sup> ראו הנחיות לניתוח תחרותי של מיזוגים אופקיים, ח"ש 1 לעיל, בעמוד 20.



עבודות בהיקף של 80% מהסיווג בו הוא מצוי. שני תנאים אלו מעמידים קשיים בדרכם של קבלנים להעלות את סיווגיהם, הן נוכח הזמן הדרוש לעלייה בסיווג והן מכיוון שקיים קושי לקבלנים בעלי סיווג מוגבל לזכות במכרזים בהיקף כספי גבוה ולבצע עבודות בהיקף של 80% מהסיווג בו הם מצויים. מכיוון שמזמין העבודה יעדיף לבחור קבלנים מנוסים יותר שכבר ביצעו עבודות בהיקפים דומים נחסמת דרכו של קבלן בעל סיווג מוגבל לזכות ולהציג ביצוע של עבודות בהיקף כספי גבוה שיאפשר לו להעלות את סיווגו. למעשה, ניתן לראות כי קיים מספר רב של קבלנים בעלי סיווג 4 במיזוג אוויר אשר אינם מצליחים להגיע לסיווג 5. משיחות עם קבלנים אלו עולה כי הם אינם מבצעים עבודות העולות על 10 מיליון ₪ למרות שהסיווג שלהם מתיר להם לבצע עבודות עד לכ- 18 מיליון ₪.

### **ידע, ניסיון ומוניטין**

הקמת מערכות אלקטרו מכניות בפרויקטים גדולים דורשת מומחיות וידע רב של בעלי המקצוע השונים בחברה. ידע זה בא לידי ביטוי בתיאום הנדרש בין המערכות האלקטרו מכניות השונות ובניהול העבודה בכלל. כל חברה מנוסה מחזיקה מהנדסים, מנהלי פרויקטים, ועובדים מיומנים במחלקות הבקרה וההפעלה, כולם בעלי ניסיון וידע רב בביצוע פרויקטים גדולים ומורכבים. ההון האנושי המנוסה והנהלים המושרשים הינם תולדה של ניסיון הנצבר לאורך זמן, באופן שבמידה רבה אינו תלוי בכסף וברמת ההשקעה של החברה. על כן קיים קושי רב לחברה חדשה לבסס מערכות עבודה דומות, ולשם כך דרוש לה פרק זמן ניכר, באופן המונע כניסה מיידית ומהירה לשוק. יש לציין, כי על מנת להוות מתחרה בשוק לא די בעובדים מנוסים בפני עצמם ויש צורך במערכת שלמה המתפקדת יחד תוך שימוש בנהלים ושיטות עבודה לאורך זמן.

במכרזים רבים להקמת מערכות אלקטרו מכניות בביצוע פרויקטים גדולים נדרשת, כתנאי סף, הוכחה לביצוע עבודות בסדר גודל דומה. נוכח מורכבות תחום המערכות והנזק הכבד שעשוי להיגרם מאי סיום העבודה או מעיכוב בלוחות הזמנים מעניקים המזמינים חשיבות רבה לכך שהקבלן הנבחר ביצע עבודות בסדרי גודל דומים ולעיתים גם בלוחות זמנים צפופים, כראיה לכך שהוא אכן מסוגל לעשות זאת. דרישה זו מעניקה יתרון משמעותי לחברות המצויות בשוק ומבצעות כבר כיום עבודות בהיקפים גדולים, וחוסמת את דרכן של חברות מנוסות פחות, גם אם הן מחזיקות בסיווג המתאים, לזכייה במכרזים.

### **יכולת פיננסית**

מזמיני העבודה דורשים מקבלני המערכות העמדת ערבויות בהתאם להיקף הפרויקט. הערבות יכולה להגיע ל- 5% ואף יותר מסכום העסקה, והיא מוחזקת לכל אורך הפרויקט. לצורך העמדת ערבויות על הקבלן להיות בעל יכולת פיננסית, דבר המהווה חסם בפני חברות בעלות היקף כספי נמוך.

נמצאנו למדים כי קיימים חסמי כניסה והתרחבות גבוהים לשוק, באופן המגביל משמעותית את יכולתם של שחקנים חדשים להיכנס לשוק ולרסן אפשרות להפעלת כוח שוק לאחר המיזוג, ואין בניתוח דינמי של התחרות בשוק כדי לרפא או להפיג את החששות התחרותיים הנובעים מהמיזוג.

### ד. 3. ההיבט האנכי

המיוזג שבפנינו מעלה גם מספר היבטים אנכיים, שכן לאלקטרה חברות בת הפועלות בתחומים משלימים לתחום פעילותה כגון קבלנות ביצוע של פרויקטים בנדל"ן הכוללת רכישת שירותי הקמה של מערכות אלקטרו מכניות, מתן שירותי ניהול למבני ציבור הכוללים רכישת שירותי תיקון ואחזקה למערכות מיוזג אויר וייצור יחידות מים וטיפול באוויר המשמשים להקמת מערכות מיוזג אויר. אולם, לאור ריבוי מתחרים בכל אחד מתחומים אלה לא נמצא כי ההיבטים האנכיים שבמיוזג מעלים חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות או חשש סביר לפגיעה בציבור.

### ה. טענות הצדדים

במסגרת בדיקת המיוזג קיימה הרשות דין ודברים עם הצדדים למיוזג. עם ראשית התגבשות ההחלטה שלא לאשר את המיוזג קוים לצדדים שימוע, שבו הוצגו להם עיקרי הממצאים מהבדיקה וניתנה להם ההזדמנות להגיב לממצאים אלה.

הצדדים העלו בפני טענות רבות הנוגעות לקיומם של מתחרים רבים בשוק וכן להיעדרם של חסמי כניסה באופן שיאפשר כניסה מהירה של מתחרים. לטענות אלו תימצא התייחסות בגוף נימוקים אלו, ועל כן לא מצאתי לנכון לחזור ולהתייחס אליהן כעת. יחד עם זאת אתייחס כעת לטענה נוספת שהעלו הצדדים, המתייחסת ליציאתה האפשרית של דלקיה מן השוק גם בלא המיוזג.

דלקיה טענה בפני כי אף ללא המיוזג צפויה היא להפסיק את פעילותה בשוק הרלוונטי בטווח הזמן הקרוב. על כן טענו הצדדים כי משיציאתה מן השוק צפויה להתרחש בין כה וכה, המיוזג אינו טומן בחובו פוטנציאל אנטי-תחרותי נוסף על זה שעתיד להתרחש ממילא. לא אוכל לקבל טענה זו. כפי שצינתי בנימוקי התנגדותי למיוזג שבין חשבים - ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ לבין חשב מערכות מידע בע"מ:<sup>16</sup>

"דיני התחרות מכירים באפשרות לאשר מיוזג בין מתחרים אגב יציאה אפשרית של החברה הנמכרת מחשוק. זאת, במסגרת הדוקטרינה של חברה כושלת. אולם מדובר באפשרות תחומה וצורה, שלה תנאים ברורים ונוקשים.<sup>17</sup> בין השאר, מחייבת הדוקטרינה בדיקה של זמינותם של רוכשים פוטנציאליים אחרים לחברה הנמכרת, אשר רכישתם את החברה לא צפויה להוביל לפגיעה תחרותית, או, למצער, לפגיעה מתונה יותר ... בלא שימוש בדוקטרינת החברה הכושלת נותרה בפנינו אך כוונתם הנטענת של הבעלים לצאת מן השוק. בעליה של חברה הפועלת בשוק מסוים רשאי, כמובן, להחליט לחדול מלהיות בעלים של חברה זו. אולם הוא אינו זכאי אגב כך ליהנות מפירותיה של מכירה שתוצאותיה מעלות חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות."

דברים אלה יפים גם לענייננו. היות וגם כאן לא טענו בפני הצדדים להתקיימות תנאי דוקטרינת הפירמה הכושלת, על כן כאמור, לא מצאתי לנכון לקבל את טענתם.

<sup>16</sup> נימוקי התנגדות הממונה על הגבלים עסקיים למיוזג בין חשבים - ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ לבין חשב מערכות מידע בע"מ, 2011 הגבלים עסקיים, 5001819.  
<sup>17</sup> להרחבה על הדוקטרינה ראו גילוי דעת 1/10 – דוקטרינת החברה הכושלת, 2010 הגבלים עסקיים 5001563.

## ו. סוף דבר

המיזוג המוצע בין אלקטרה ודלקיה צפוי להביא לצמצום משמעותי במספר המתחרים במכרזים להקמת מערכות מיזוג אוויר בחיקף כספי גבוה. כך, במכרזים בהם חיקף מערכות מיזוג האוויר גבוה מעשרים מיליון ש"ח יוביל המיזוג לצמצום מספר המתחרים משלושה לשניים. כן יוביל המיזוג לצמצום מספר המתחרים במכרזים להקמת מערכות אינסטלציה, בחיקף הדורש סיווג קבלני בלתי מוגבל, משלושה לשניים. לפירמה הממוזגת יהיו נתחי שוק גבוהים מ-50%, ויתרונות ניכרים בדמות מוניטין וניסיון. בכך, יש כדי להעלות חששות להפעלת כוח שוק חד צדדי, כמו גם לייצוב שיווי משקל מתואם.

נוכח דברים אלה מצווה אני על פי דין להתנגד למיזוג, וכך נהגתי.

החלטתי זו נתונה לערר בפני בית הדין להגבלים עסקיים, בהתאם להוראות סעיף 22 לחוק ההגבלים העסקיים.

ד"ר דיויד גל  
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ג' סיון, תשע"ב  
24 מאי, 2012



## רשות ההגבלים העסקיים

י' באייר תשע"ב

2 במאי 2012

מזג: 8754

בפקס: 03-6964222

לכבוד

ניב זקלר, עו"ד

וינשטוק – זקלר ושות'

מרכז עזריאלי 5,

דרך מנחם בגין 132

תל-אביב 67025

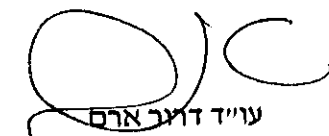
### הנדון: הודעה על התנגדות למיזוג חברות

מצ"ב החלטת הממונה על הגבלים עסקיים בהתאם לסעיף 20 (ב) לחוק ההגבלים העסקיים  
התשמ"ח - 1988, בדבר התנגדות למיזוג בין החברות הבאות:

אלקטרה בע"מ

דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ

בכבוד רב,

  
עו"ד דוד זיב  
רשם ההגבלים העסקיים



## רשות ההגבלים העסקיים

החלטה בתיק מזג 8754 : אלקטרה בע"מ

דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ

בהתאם לסעיף 20 (ב) לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח 1988 (להלן - "החוק"), ולאחר התייעצות עם הועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיע על התנגדותי לאישור המיזוג בין החברות כמפורט להלן:

מספר התיק	שמות החברות המתמזגות
מזג 8754	אלקטרה בע"מ דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ

נימוקי ההחלטה יינתנו בנפרד.

פרופ' דיויד גילה  
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י' באייר תשע"ב

2 במאי 2012



## רשות ההגבלים העסקיים

### הועדה לפטורים ולמיזוגים

#### המלצות

מועד הדיון: 2 במאי 2012

מקום הדיון: משרד רשות ההגבלים העסקיים, כנפי נשרים 22 ירושלים ק' ג', 6556111 - 02

#### בקשת מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
8888	ס.י.אבן יזמות בע"מ אאורה השקעות בע"מ

#### החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

#### בקשת מיזוג

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת מיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
8754	אלקטרה בע"מ (להלן: "אלקטרה") דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ

#### החלטה

חברי הועדה ממליצים להתנגד לבקשת המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

#### בקשת פטור נלוות למיזוג

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת פטור נלוות למיזוג וטיוטת פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר	עו"ד
8801	דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ ת.ד. פילבוקס בע"מ	מורן מיארה

#### החלטה

חברי הועדה ממליצים ליתן פטור בבקשה הנ"ל בהתאם לאמור בטיוטת הפטור של המחלקה המשפטית.



- משמעות המונחים המופיעים בטופס זה תהיה כמשמעותם בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן - "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים") ובכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"א - 2001<sup>1</sup> (להלן - "הכללים"), ככל שלא ניתנה להם הגדרה אחרת.

#### • הגדרות המונחים בטופס זה:

- **מגיש הודעת מיזוג** - לרבות אדם קשור לו.
- **"אדם קשור למגיש הודעת המיזוג"** - אדם השולט במגיש הודעת המיזוג, תאגיד הנשלט על-ידי מגיש הודעת המיזוג וכל תאגיד הנשלט בידי מי מהם.
- **"שליטה"** - כהגדרתה בסעיף 1 לחוק.
- **פירמה** - לרבות אדם קשור לפירמה.
- **מיזוג בעל היבטים אופקיים** - מיזוג בין פירמות אשר מייצרות, משווקות, מפיצות או מספקות טובין ותחליפיים, כהגדרתם בכללים (להלן גם - מיזוג אופקי).
- **מיזוג בעל היבטים אנכיים** - מיזוג בין פירמות אשר פועלות בחוליות שונות בשרשרת הייצור, השיווק והמכירה של טובין (להלן גם - מיזוג אנכי).
- **מיזוג קונגלומרטי** - מיזוג שאין בו היבט אופקי או אנכי.
- **כתורות הסעיפים בטופס זה** הן לנחות בלבד ולא ישמשו לפרשנות הטופס.

### הוראות מילוי

#### מה צריך למלא בטופס?

טופס הודעת מיזוג זה מכיל דרישות מידע שונות בהתאם לסוג המיזוג בגינו מוגשת ההודעה:

- אם לעסקת המיזוג יש היבטים אופקיים, יש למלא את הפרקים: א עד ז, ט, יא עד יג.
- אם לעסקת המיזוג יש היבטים אנכיים, יש למלא את הפרקים: א עד ו, ח ו-ט, יא עד יג.
- אם המיזוג קונגלומרטי, יש למלא את הפרקים: א עד ד, י עד יג.
- אם למיזוג היבטים אופקיים ואנכיים, יש למלא את כל הפרקים הרלוונטיים לסוגי מיזוג אלה.

אפשר להפנות להודעת מיזוג קודמת, אם הוגשה במהלך שנים-עשר החודשים האחרונים ואם הפרטים שסופקו במסגרתה נכונים גם במועד הגשת הודעת מיזוג זו. ההפניה תיעשה באמצעות מילוי נספח ההצהרה שבעמוד 10.

אם עסקת המיזוג כוללת הסדר כובל הדורש פטור - יש למלא את פרק יד חלף הגשת בקשת פטור נפרדת.

אם המידע המבוקש חורג ממגבלות המקום שבטופס, יש לצרף דפי תשובות ובהם הפניה ברורה לפרקים ולסעיפים המתאימים.

חברה המנהלת עסקים הן בישראל והן מחוץ לישראל, מופנית להוראות סעיף 18 לחוק.

<sup>1</sup>ק"ת, התשס"א עמ' 658.

## מידע כללי על מגיש הודעת המיזוג

<input type="checkbox"/> הצד הרוכש במיזוג <input checked="" type="checkbox"/> הצד הנרכש במיזוג				1
שם המגיש		מספר טלפון	מספר טלפון נוסף	2
דלקיה אנרגיה ושירותים בע"מ (להלן: "דלקיה")		09-9520066		
הרחבות"ד אבא אבן	מספר הבית	שם היישוב	המיקוד	
	1	הרצליה פיתוח	46725	
הרחבות"ד דרך מנחם בגין 132	מספר הבית	שם היישוב	המיקוד	3
	מרכז עזריאלי 5, בניין מרובע, קומה 30	תל אביב	67025	
שם	וינשטוק - זקלר ושות' עו"ד	תפקיד	ב"כ	4
		מספר טלפון	03-6968333	
מספר פקס	03-6964222	דואל	asaf@w-z.co.il ; niv@w-z.co.il	
הרחבות"ד (אם שונה מהרשום לעיל)	מספר הבית	שם היישוב	המיקוד	
1. אלקטרה בע"מ (להלן: "אלקטרה")				
2.				
3.				

## הסיבה להגשת הודעת המיזוג

סמן את כל הסיבות שמכוחן העסקה היא "מיזוג חברות" כאמור בסעיף 1 לחוק. <input checked="" type="checkbox"/> בעסקה נרכשו עיקר נכסי החברה. <input type="checkbox"/> בעסקה נרכשות מניות בחברה, המקנות לחברה הרוכשת יותר מרבע הערך הנקוב של הון המניות המוצא. <input type="checkbox"/> בעסקה נרכש יותר מרבע מכוח ההצבעה בחברה הנרכשת. <input type="checkbox"/> בעסקה נרכש הכוח למנות יותר מרבע ממספר הדיקטורים בחברה הנרכשת. <input type="checkbox"/> בעסקה נרכשת זכות להשתתפות ביותר מרבע מרווחי החברה הנרכשת. <input type="checkbox"/> עקב עסקה אחרת יעלה שיעור ההחזקות על סף הקבוע בחוק. <input type="checkbox"/> סיבה אחרת, פרט:	6	
סמן את כל הסיבות שבסעיף 17 (א) לחוק ההגבלים העסקיים מהן נובעת החובה להגיש הודעת מיזוג. <input type="checkbox"/> חלקן של החברות המתמזגות, לרבות אדם קשור אליהן, יעלה לאחר המיזוג על מחצית מכלל: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> הייצור של נכס או שירות</li> <li><input type="checkbox"/> המכירה של נכס או שירות</li> <li><input type="checkbox"/> הרכישה של נכס או שירות</li> <li><input type="checkbox"/> השיווק של נכס או שירות</li> </ul> הנכס/ השירות האמור הוא- <ul style="list-style-type: none"> <li><input checked="" type="checkbox"/> מחזור המכירות המאוחד של החברות המתמזגות ביחד, בשנת המאזן שקדמה למיזוג, עולה על הסכום שנקבע בסעיף 17 (א) (2) לחוק ההגבלים העסקיים או לפיו (כיום הסכום הוא 150 מיליון ₪ ומחזור המכירות של לפחות שניים מן החברות המתמזגות אינו נפל מ-10 מיליון ₪).</li> <li><input type="checkbox"/> אחת החברות המתמזגות (או אדם השולט בה או משלט על-ידה) היא בעלת מונופולין כמשמעו בחוק ההגבלים העסקיים.</li> </ul> שם בעל המונופולין הוא-		7



### עסקת המיזוג

<p>תאר בקצרה את מהות המהלך העסקי הגלום בעסקת המיזוג יש לספק תמונה כללית של העסקה ומטרותיה (למשל, כניסה לתחום פעילות חדש באמצעות רכישת אחזקות רוב/מיעוט בחברה קיימת, רכישת פעילות משלימה לפעילות קיימת, הרחבת פעילות בשוק מסוים וכו'). כן יש לרשום את אופי הרכישה (מזומן, החלפת מניות, משולב).</p>	<p>9. שיתוף פעולה</p>
<p>במסגרת העסקה תמכור דלקיה לאלקטרה את פעילותה בתחום הקבלנות האלקטרו-מכאנית, הכוללת הקמת מערכות מיזוג אוויר ומתן שירות להן; הקמת מערכות חשמל; והקמת מערכות אינסטלציה. הפעילות הנמכרת כוללת הסכמים לביצוע פרויקטים מכוח מכרזים בהם זכתה דלקיה כמו כן כוללת הפעילות הנמכרת הסכמים נוספים עליהם תחתום המוכרת בתקופת השלמת ההסכם. בנוסף, הפעילות הנמכרת כוללת הסכמים לביצוע עבודות שירות (תפעול ותחזוקה), וכן הסכמי שירות נוספים עליהם תחתום המוכרת בתקופת השלמת ההסכם.</p>	
<p>במסגרת רכישת הפעילות לא נכללות עבודות שעל המוכרת לבצע כלהלן: (1) עבודות שהיקף העבודה שבוצעה בגינן נכון למועד הקובע עולה על שיעור של 80%, (2) עבודות שהיקף העבודה שבוצעה בגינן עולה על שיעור של 90% נכון למועד ההשלמה, (3) הפרויקטים הנדחים (כהגדרתם בהסכם) (4) עבודות טיב ואחריות במסגרת הסכמי ביצוע שהמוכרת סיימה את ביצוען לפני המועד הקובע וא/או כאלו שהמוכרת תסיים את ביצועם לאחר המועד הקובע, וא/או (5) עבודות שיפוף, והכל על פי נספח 13.2 להסכם.</p>	
<p>במיזוג לא מועבר ידע ("Know-How"), מוניטין, הון אנושי או כל פעילות אחרת מלבד הפעילות הכרוכה בהשלמת העבודות במכרזים בהם זכתה דלקיה זה מכבר.</p>	

### עיסוקים ותחומי פעילות נשוא עסקת המיזוג

<p>תאר בקצרה את הפעילויות העסקיות נשוא עסקת המיזוג הכוונה היא לתיאור תמציתי של תחומי הפעילות הנרכשים/מכורים במסגרת המיזוג. לדוגמה: "ייצור ושיווק תקליטורים, הוצאה לאור של ספרים, הפקת סרטי קולנוע".</p>	<p>10. הפעילות הנמכרת</p>
<p>1. קבלנות אלקטרו-מכאנית בתחום מערכות מיזוג אוויר מרכזי - הקמה (להלן: "קבלנות מיזוג אוויר מרכזי-הקמה") 2. קבלנות אלקטרו-מכאנית בתחום מערכות מיזוג אוויר מרכזי - שירות ותחזוקה (להלן: "קבלנות מיזוג אוויר מרכזי-שירות") 3. קבלנות אלקטרו-מכאנית בתחום הקמת מערכות חשמל ומתח נמוך (להלן: "קבלנות חשמל") 4. קבלנות אלקטרו-מכאנית בתחום הקמת מערכות אינסטלציה וכיבוי אש (להלן: "קבלנות אינסטלציה")</p>	
<p>הפעילות נשוא עסקת המיזוג <input type="checkbox"/> מתבצעת באזורים גיאוגרפיים מסוימים. האזורים הם: _____ <input checked="" type="checkbox"/> כלל ארצות</p>	<p>11. תחומי הפעילות הנמכרת</p>
<p>מה חלקו של מגיש הודעת המיזוג, מכלל המכירות בשוק, במונחים כמותיים וכספיים, בכל אחת מן הפעילויות נשוא עסקת המיזוג. לדוגמה: חלקו של מגיש הודעת המיזוג ואדם קשור אליו בפעילויות שנרשמו לעיל הוא: ייצור ושיווק תקליטורים - 20% (כספי), 25% (כמותי); הוצאה לאור של ספרים - 18% (כספי), 15% (כמותי); הפקת סרטי קולנוע - 80% (כספי), 60% (כמותי). כן יש לרשום מהו הבסיס להערכה הכמותית (סקר שוק, נתוני למ"ס, הערכה). קבלנות מיזוג אוויר מרכזי: כ-5% שירותי מיזוג אוויר מרכזי: כ-7% קבלנות חשמל: כ-5% קבלנות אינסטלציה: כ-6%</p>	<p>12. מקור: הערכות דלקיה המבוססות על היקף המכרזים הכספי השנתי בשנים 2009-2010 ביחס להיקף הפרויקטים שביצעה בפועל.</p>
<p>פרט את שמות המתחרים העיקריים של מגיש הודעת המיזוג בכל אחת מן הפעילויות של החברות המתמזגות נשוא עסקת המיזוג.</p>	<p>13. מקור: מקורות</p>

1. קבלנות מיזוג אוויר מרכזי - הקמה :  
 משב הנדסת קירור ומיזוג אוויר (1965) בע"מ ;  
 אלקטרה בע"מ ;  
 מנוליד אלקטרו-מכניקה בע"מ (חרות) ;  
 אקלים 2000 (אפקון) ;  
 ד. סער הנדסת מיזוג אוויר בע"מ ;  
 קרניל חברה לעבודות הנדסיות בע"מ ;  
 סקאלר מערכות מיזוג אוויר בע"מ ;  
 קו מהנדסים בע"מ (מנורה איזו אחרון בע"מ) ;  
 שרביב בע"מ ;  
 ש.ח.ל אנרגיה וצנרת בע"מ ;  
 ש.א.מ. מצנני מדבר בע"מ ;  
 ועוד.

2. קבלנות מיזוג אוויר מרכזי - שירות :  
 משב הנדסת קירור ומיזוג אוויר (1965) בע"מ ;  
 אלקטרה בע"מ ;  
 מנוליד אלקטרו-מכניקה בע"מ (חרות) ;  
 אקלים 2000 (אפקון) ;  
 ד. סער הנדסת מיזוג אוויר בע"מ ;  
 קרניל חברה לעבודות הנדסיות בע"מ ;  
 סקאלר מערכות מיזוג אוויר בע"מ ;  
 קו מהנדסים בע"מ (מנורה איזו אחרון בע"מ) ;  
 שרביב בע"מ ;  
 ש.ח.ל אנרגיה וצנרת בע"מ ;  
 ש.א.מ. מצנני מדבר בע"מ ;  
 ועוד.

3. קבלנות חשמל :  
 אפקון התקנות ושירותים בע"מ ;  
 אלקטרה בע"מ ;  
 א.פ.ס.ק ;  
 ארדן ;  
 מנורה איזו אחרון בע"מ ;  
 מנוליד אלקטרו-מכניקה בע"מ (חרות) ;  
 כהן את בן דוד חשמל ותקשורת בע"מ ;  
 איגנשטיין את פינס (1981) בע"מ ;  
 מרכז החשמל גנטורים בע"מ ;  
 ארן אלקטריק בע"מ ;  
 קוי חשמל תא חברה לעבודות קבלניות בע"מ ;  
 שניידר הנדסת חשמל בע"מ ;  
 אינטראלקטריק התקנות (1983) בע"מ ;  
 ועוד.

4. קבלנות אינסטלציה :  
 אקלים 2000 (אפקון) ;  
 א.מ.י. התקנות ושירותים בע"מ ;  
 כ.ר.א.מ. מערכות בע"מ ;  
 מנוליד אלקטרו-מכניקה בע"מ ;  
 אלקטרה בע"מ ;  
 א.ג.נ.ג.רוס ;  
 י.אדיב אתי גוז בע"מ ;  
 קרניל חברה לעבודות הנדסיות בע"מ ;  
 י.ב.קורמן מערכות אינס 1992 בע"מ ;  
 קלינטיקה בע"מ ;  
 קומבה בע"מ ;  
 מיסטר ספרינקלר ;  
 ש.א.מ. מצנני מדבר בע"מ ;  
 ועוד.

1.

2.

3.

4.

5.

**בקשת פטור בגין כבילות נלוות למיזוג חלף הגשה של בקשת פטור נפרדת  
פרק זה ימולא רק על-ידי מי שעסקת המיזוג שלו כוללת כבילות נלוות**

<p>1. תאר בקצרה את ההסדרים הכובלים בעבורם מתבקש פטור מאישור הסדר כובל. (א) ככל שקיימים צדדים להסדר הכובל שאינם צד לעסקת המיזוג, יש לציין את שמם, כתובתם, כתובת למסירת דואר, כתובת אתר האינטרנט, פרטי איש קשר מטעמם ומספרי טלפון רלוונטיים:</p>	<p>33 סעיף 33א(ב) לחוק פיקוח על שירותים פטור</p>
<p>(ב) הכבילות שבהסדר:</p>	
<p>(ג) הטובין/השירותים שאליהם קשור ההסדר:</p>	
<p>(ד) תקופת ההסדר (כולל אופציות להארכת ההסדר):</p>	
<p>2. פרט את מהות הכבילות ונחיצותן:</p>	
<p>3. אם נעשה ההסדר בכתב יש לצרף את המסמכים הקובעים את ההסדר.</p>	

**הצהרה**

<p>הצהרת מגיש הודעת המיזוג והתחייבות בדבר מסירת מידע נכון, מלא ועדכני:</p>	<p>34 סעיף 34א(ב) לחוק פיקוח על שירותים פטור</p>
<p>אני החתום מטה, המשמש בתפקיד <u>614</u> אצל מגיש הודעת המיזוג, מצהיר בזה כלהלן:</p>	
<p>1. הוסמכתי למסור את כל המידע הנדרש לרשות ההגבלים העסקיים במסגרת הודעת המיזוג.</p>	
<p>2. לא הוטלה עליי כל מגבלה במסירת מידע מלא ונכון כנדרש בטופס הודעת המיזוג.</p>	
<p>3. כל הפרטים בהודעת המיזוג נכונים, מלאים ועדכניים, לרבות האמור בפרק יד לעיל.</p>	
<p>4. המסמכים המצורפים להודעת המיזוג הם נכונים ומלאים ואינם חסרים כל פרט מהותי או נספח (כולל מכתבי לוואי והבנות כלשהן בכתב או בעל פה).</p>	
<p>5. ידוע לי כי המידע הכלול בהודעה ובנספחים לה משמש את הממונה על הגבלים עסקיים בהחלטתו בדבר אישור המיזוג נשוא ההודעה, וידועה ומובנת לי חובתי למסור לרשות ההגבלים העסקיים מידע נכון, מלא ועדכני.</p>	
<p>שם החברה: <u>דלקיה אנרגיה ושחזתים בע"מ</u></p>	<p>תאריך: <u>14/12/2011</u></p>
<p>שם מורשה החתימה ותפקידו: <u>רויט טלפון 614</u></p>	
<p>חתימת החברה: <u>דלקיה אנרגיה ושחזתים בע"מ</u></p>	

תקנה 4 (ב)

הצהרה נלווית להודעת מיזוג על דרך ההפניה

אנו החתומים מטה, מנהלים מורשים של החברה \_\_\_\_\_ (להלן "החברה") המבקשת לבצע מיזוג חברות עם \_\_\_\_\_, מצהירים בזאת בכתב, כלהלן:

1. בהסכם מחייב מתאריך \_\_\_\_\_, התקשרה החברה בעסקת מיזוג עם \_\_\_\_\_.
2. החברה הגישה בתאריך \_\_\_\_\_ הודעת מיזוג מפורטת אודות הבעלות והזכויות בה ובתאגידים השולטים בה ונשלטים על-ידיה, תחומי עיסוקם ונתח השוק שלהם- בתיק מיזוג \_\_\_\_\_ אשר נדון ברשות ההגבלים העסקיים וניתנה בו החלטה בתאריך \_\_\_\_\_. (להלן "הודעת המיזוג הקודמת").
3. בתאריך \_\_\_\_\_ התקשרה החברה בהסכם מחייב למיזוג עם \_\_\_\_\_ (להלן "המיזוג החדש").
4. סמן X והשלם לפי הצורך:  
☐ הודעת המיזוג הקודמת, על כל הפרטים שבה, נכונה, עדכנית ומשקפת במדויק את מצבה של החברה גם כיום.  
☐ הפרטים המצויים בסעיפים \_\_\_\_\_ בהודעת המיזוג הקודמת שאליהם הפנינו בהודעת מיזוג זו הם נכונים, עדכניים ומשקפים במדויק את מצבה של החברה גם כיום.

לתשומת לבו

מגיש ההודעה חייב למלא בטופס זה את כל הסעיפים, למעט הסעיפים אליהם הפנה לעיל.

5. ידוע לנו כי הממונה על הגבלים עסקיים מסתמך על הצהרה זו לצורך דיון והחלטה במיזוג החדש וכי חובתנו להפנות לפרטים שמולאו בהודעת המיזוג הקודמת רק אם אלה נכונים גם במועד בדיקת הודעת מיזוג זו.

6. להצהרה זו מצורפים:

- הסכם המיזוג ונספחיו.
- דוחות כספיים מבוקרים של מגיש הודעת המיזוג ב-2 שנות הכספים האחרונות. חברת חוץ המגישה הודעות מיזוג, רשאית לצרף דוחות כספיים מבוקרים של התאגידים אשר באמצעותם היא פועלת בישראל, חלף הגשת הדוחות הכספיים שלה.
- תשקיפים שפרסם מגיש הודעת המיזוג ב-5 שנות הכספים האחרונות.
- מסמכים אחרים שהם רלוונטיים לבחינת השלכות התחרותיות של המיזוג.

חתימת המנהלים

תאריך: \_\_\_\_\_ שם: \_\_\_\_\_ חתימה: \_\_\_\_\_  
 תאריך: \_\_\_\_\_ שם: \_\_\_\_\_ חתימה: \_\_\_\_\_